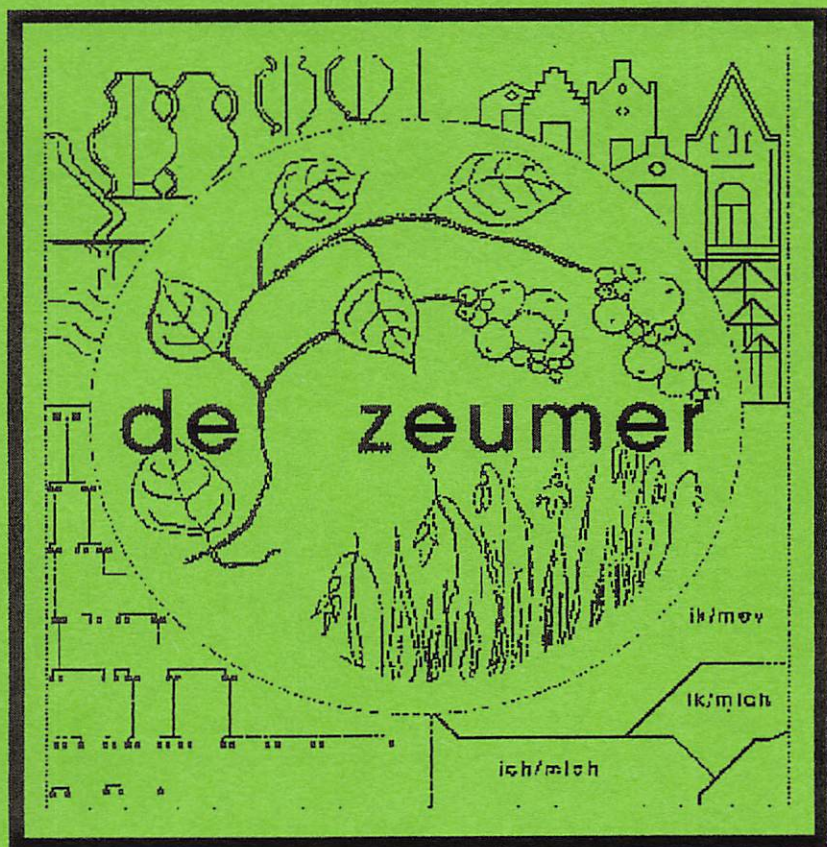

2004- 2

**maas-
en
swalmdal**

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de dorpen Swalmen, Asselt, Boukoul, Beesel, Reuver, Offenbeek en Belfeld als werkgebied.

De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streekeigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Redactie: Jan Geerlings
Loe Giesen
Coby Klinkhamer - van den Assem
Thei Derks
Chrit Verstappen

Redactie-adres: Hensenbosstraat 20, 5954 AJ Beesel
tel. 077 – 474 1380, e-mail: th.derks@hetnet.nl

Bezorgers:

Jan Geerlings	-	Beesel
Math Hebben	-	Offenbeek
Lambert Niemans	-	Reuver
Wiel Olders	-	Belfeld
Arie de Wit	-	Swalmen, Asselt, Boukoul

Verenigingslokaal: Den Roover 8 te Reuver.

Geopend iedere maandagavond van 20.00 - 22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

De Zeumer is het kwartaalblad van heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Leden ontvangen dit blad alsmede het jaarboek voor EUR 18,- per jaar.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken. Overdrukken met vermelding van de bron zijn uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming.

Inhoud

Van de redactie	2
Maas- en Swalmdal ontvangt Goltziuspenning	6
Verslag ledenvergadering 15 maart 2004	8
Jaarboek Maas- en Swalmdal voor Loe Giesen.....	13
Deel onderwijsverleden Belfeld verdwenen	17
Zomaar een bidprentje	19
Terugblik op de lezing over het Munitiedepot	20
De Naborch te Swalmen.....	24
De vuursteensmid	28
De soldaat met het halve oor.....	29
Kroniek voor Belfeld, Beesel, en Swalmen	31

Van de redactie

Dit is de laatste editie van De Zeumer voor het zomerreces. De activiteiten op heemkundig gebied zullen tijdens de zomermaanden door iedereen op een andere manier worden ingevuld.

De vorige keer is een en ander misgegaan met De Zeumer, waardoor het blad een aantal fouten bevatte. De oplettende lezer zal dit wel hebben gemerkt.

De nieuw samengestelde en versterkte redactie is druk doende om de organisatie rond ons verenigingsblad weer goed op de rails te krijgen. Gezien de expertise die hiervoor nodig is (zoals bijvoorbeeld enige kennis van de Nederlandse taal en het werken met een tekstverwerker of opmaakprogramma) zal dit nog enige tijd duren, waardoor de kans op fouten en vertragingen voorlopig nog aanwezig is. Voor iemand die beschikt over een of meer van deze kennis of vaardigheden, is er altijd nog plaats binnen de redactie!

We hopen dat er voldoende digitaal materiaal wordt aangeleverd om de toekomst van dit blad veilig te stellen. Schrijf uw stukjes bij voorkeur meteen in lettertype Arial, 11 punt groot, met een regel-lengte van 11 cm. Laat de regels uitvullen. Zo hoeven we zo weinig mogelijk te veranderen aan de opmaak en de indeling.

Denk ook meteen aan afbeeldingen, zodat we als redactie niet zelf de ingezonden artikelen nog af hoeven te maken. Ook hierin ligt geregeld een vertragende factor.

Kopij voor de eerstvolgende Zeumer s.v.p. inleveren vóór 25 augustus 2004. De Zeumer 2004-3 zal in oktober verschijnen.

Jaarprogramma

Enkele activiteiten zullen worden georganiseerd in samenwerking met de MHVS (Milieu- en heemkundevereniging Swalmen).

13	jan.	Lezing door Loe Giesen over de Vikingen
04	mrt.	Lezing Friedhelm Stroucken over het voormalige munitielager
15	mrt.	Jaarvergadering in verenigingsruimte
12	mei:	Lezing Thijs Pubben: Historische boerderijen in Noord-Limburg. Samen met de Milieu- en heemkundevereniging Swalmen (MHVS)
16	mei	Fietstocht over het voormalige munitielager (voor leden)
06	juni	Rondleiding door Beesel o.l.v. enkele dorpsguiden.
26	juni	Busexcursie naar Diest (B) met overblijfselen vestingwerken, begijnhof, stadhuis; Averbode en Scherpenheuvel.
juli-aug.		Geen activiteit wegens vakanties (Vanaf 26 juli t/m 5 september is de verenigingsruimte gesloten. Op 6 september kan men er weer terecht.
12	sept.	Open Monumentendag samen met de Milieu- en heemkundevereniging Swalmen (MHVS). Thema: verdediging.
3	okt.	Herfstwandeling i.s.m. IVN De Steilrand.
9	nov.	Lezing door Jacob Schotten over de opgraving van een middeleeuwse nederzetting aan de Swalm
26	dec.	Kerstwandeling (2e kerstdag) i.s.m. de MHVS

Daar door omstandigheden de datum van een activiteit wel eens kan wijzigen, wordt U verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even contact op te nemen met iemand van het bestuur.

Bestuursmededelingen Zeumer 2004-2

Oproep voor ideeën en medewerking aan het 25-jarig bestaan van onze vereniging

In 1980 werd in het Beeselse raadhuis de succesvolle tentoonstelling 'Bieslo aan die Maese' georganiseerd door de Archeologische Werkgroep Beesel. Op die tentoonstelling werd een oproep gedaan aan belangstellenden in de streekhistorie om zich aan te melden voor een eventueel op te richten vereniging. Er waren voldoende aanmeldingen om over te gaan tot een oprichtingsvergadering. Op 24 oktober 1980 zag de heemkundevereniging Maas- en Swalmdal het levenslicht.

In 2005 bestaat onze vereniging dus 25 jaar. Op de ledenvergadering werd al gepolst hoe we deze mijlpaal kunnen invullen. Uiteraard willen we ook de leden die niet op de vergadering aanwezig waren in de gelegenheid stellen ideeën aan te dragen. Eventuele suggesties kunt u kenbaar maken aan de bestuursleden of per e-mail:

maas.enswalmdal@wolmail.nl.

HEEMKUNDE VERENIGING i.o.

onderwerp: Oprichtings-vergadering
datum: vrijdag 24 oktober 1980
in: café Keuben
Stationstraat 1 Reuver

11 oktober 1980

Geacht lid,

Hierbij willen we U uitnodigen voor het bijwonen van de oprichtingsvergadering, welke gehouden zal worden in café Keuben. Stationstraat 1 te Reuver op vrijdag 24 oktober 1980. Aanvang 20.00 uur.

Tevens willen we een oproep doen aan personen die zich actiever bezig willen gaan houden met de viering van het 25-jarig bestaan. De bedoeling is om een werkgroep te formeren die de jubileumactiviteiten in goede banen wil leiden. Aanmelding kan eveneens via de bestuursleden of e-mail.

Adreswijzigingen leden

Het bestuur moet herhaalde malen constateren dat adreswijzigingen van leden niet altijd bij de vereniging bekend worden gemaakt. Dit heeft uiteraard tot gevolg dat post niet op het juiste adres terecht komt. Derhalve het verzoek om adreswijzigingen tijdig aan het bestuur door te geven.

Kopieerapparaat

Enkele maanden geleden konden we u berichten dat de vereniging sinds kort over een inktjet kopieerapparaat beschikt waarmee in het verenigingslokaal kopieën gemaakt kunnen worden. We hebben mogen constateren dat hier al meermalen gebruik van is gemaakt. Vanaf maart van dit jaar is Maas- en Swalmdal ook in het bezit van een echt kopieerapparaat. Door de schenking - de schenker wenst anoniem te blijven - van een laag volume kopieerapparaat beschikken we nu over een volwaardige kopieermogelijkheid. Het is echter niet de bedoeling grote hoeveelheden te kopiëren. De machine is daarvoor niet bedoeld. Het inktjet kopieerapparaat blijft in gebruik voor kleurenkopieën. De prijs per kopie bedraagt 10 eurocent.

Maas- en Swalmdal ontvangt Goltziuspenning

Alle leden: Proficiat!

We hebben ons op de ledenvergadering zitten verbijten en het kostte moeite om de opgelegde geheimhouding niet te verbreken.

Kort na de vergadering, op 23 maart 2004 had in het auditorium van het Limburgs museum te Venlo voor onze vereniging een historische gebeurtenis plaats.

Op die dag kreeg Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal, jullie dus, als eerste instelling in Limburg de Goltziuspenning, een bijzondere onderscheiding van de Vrienden van het Limburgs Museum.

Uit meer dan 80 heemkundeverenigingen in Nederlands- en Belgisch Limburg alsmede uit het aansluitende Duitse gebied is juist onze vereniging uitgekozen om de onderscheiding in ontvangst te nemen.

We zien hierin een stuk erkenning voor het werk dat Maas- en Swalmdal nu al bijna 25 jaar verricht in Swalmen, Beesel, Reuver en Belfeld.

Werk, dat op een veelvoud van heemkundige terreinen verzet wordt door met name onze betrokken en enthousiaste leden. Dat hebben we bij het in ontvangst nemen van de penning naar voren gebracht en ook op deze plaats mogen die woorden nog eens worden herhaald.

Aan alle leden derhalve: proficiat met deze onderscheiding!

Op de penning staat *Kleio*. Kleio, een der negen muzen, dochter van Zeus en Mnemosyne. Kleio, inspiratiebron voor hen die op het gebied van geschiedschrijving actief zijn. Kleio, onlosmakelijk verbonden met haar symbolen: de rol en bazuin.

Vanaf 23 maart kijkt Kleio over onze schouder mee. Haar symbolen, vertalen wij eigentijds, in publicaties en communicatie.

Als bestuur willen we, nog meer dan voorheen, geïnspireerd en gemotiveerd door de Goltziuspenning, proberen voort te gaan op de ingeslagen weg: wat goed is koesteren en voortdurend zoeken naar nieuwe wegen om aandacht te vragen en bewustwording te bevorderen van ons culturele erfgoed in het Maas- en Swalmdal.

Het bestuur

6

Verslag ledenvergadering 15 maart 2004

Aanwezig: van de circa 50 aanwezige leden zijn de volgende namen leesbaar op de presentielijst ingevuld: F. Geerlings, J. Kuijpers, C. Verstappen, Th. Geurts, P.M.G. van Lier, J. Thijssen, R. Gommans-de Vlieger, G. Vintcent, F. Killaars, M. Simons-Stultiens, A. van Willick-Simons, F. Hebben, M. Hebben, H. Geurts-Willemsen, B. Franssen, J. Slabbers, L. Giesen, P. Colberts, M. Martens, M. Geerlings, E. Dohmen, H. Niemans, J. Thijssen, F. Killaars, I. Wuts, J. Wuts, E. Martens, L. Keiren, P. Thissen, H. Alers, J. Ros, A. de Wit, M. Custers, Th. Derks, G. Stroucken, H. Bouten, P. Peeters, W. Luys, T. Ernst, M. van Mil, M. Versteegen, G. Pubben, A. Janssen, H. Smeets.

Afgemeld: J.W.B. van Lier, W. Olders, H. Pollen, C. Klinkhamer, W. Bouts, M. van de Munckhof, T. Beurskens, P. Janssen, P. Bors, W. Ottenheim, J. Killaars, H. Peeters, H. Zegers, W. Bergmans, J. Hodselmans, I. Jetten, P. Bloemen.

1. Opening

De waarnemend voorzitter Henri Smeets opent de vergadering met een welkom aan de in grote getale verschenen leden. Hij geeft een korte terugblik op het afgelopen jaar waarin een aantal zaken opnieuw op de rails zijn gezet zoals de taakverdeling binnen het bestuur, de redactie van de Zeumer en de jaarboekredactie.

De bestuursleden krijgen daarna de gelegenheid om iets over hun taken binnen de vereniging te vertellen, bedoeld om nieuwe leden met het bestuur vertrouwd te maken. Ger Stroucken gebruikt de gelegenheid om een oproep te doen voor nieuwe leden van de werkgroep Kruisen en Kapellen waarbij hij een korte toelichting geeft op de te verwachten taken in 2004.

2. Verslag van de ledenvergadering dd. 16 april 2003

Het verslag wordt zonder opmerkingen door de ledenvergadering goedgekeurd.

3. Jaarverslag van onze heemkundevereniging over 2003

De behandeling van het jaarverslag van onze vereniging wordt door een aantal leden aangegrepen om vragen te stellen over ten aanzien van:

Archeologie: P. Peeters vraagt hoe in de nabije toekomst te handelen bij archeologische waarnemingen tijdens grondwerkzaamheden voor de R73. De werkgroep zal navragen welke contactpersonen benaderd kunnen worden bij archeologische vondsten.

Straatnaamgeving: P. Peeters vraagt welke personen betrokken zijn bij het uitbrengen van suggesties door onze vereniging bij straatnaamgeving. Het bestuur zelf of andere deskundigen binnen onze vereniging brengen daarvoor advies uit.

F. Geerlings vraagt of in de toekomst de namen in het verslag vermeld kunnen worden. Dit zal in het vervolg gebeuren, daarnaast wordt een bericht in de Zeumer geplaatst.

Monumenten(zorg) Beesel: W. Luys geeft een korte toelichting op de stand van zaken ten aanzien van het bouwplan Parklaan/-Lambertusweg.

G. Vintcent informeert naar de monumentale status van de Mariagrot in de kloostertuin te Reuver. Maas- en Swalmdal verwacht dat het huidige college positief tegenover bestemming tot gemeentelijk monument staat.

Belfeld: H. Cuypers mist informatie over Pand Peeters in Belfeld. Dit pand is al in 2000 afgebroken. De mogelijke herbouw is in handen van de Stichting Belfelds Museum. Onze vereniging is wel bij de plannen betrokken.

4. Financieel jaarverslag over 2003

Gerard memoreert de belangrijkste financiële zaken van het afgelopen jaar: de sponsering van het bedrijfsleven voor het dialectwoordenboek, de reservering voor de huisvesting en de gevolgen van het uitblijven van het jaarboek 2002 dat naar 2004 verschuift. Hij wijst verder op de contributiebetaling voor leden zonder automatische incasso. Betaling door deze leden moet voor 15 mei plaatsvinden.

Het verslag van de kascontrolecommissie is in plaats van mevrouw N. Crins-Stroy uitgevoerd door H. Geurts-Willemsen wegens afwezigheid door vakantie.

De penningmeester bedankt J. Claessens voor de keurige financiële huishouding van de werkgroep Kruisen en Kapellen.

P. van Lier wijst erop dat bij de tennaamstelling van de vereniging de '&' op het voorblad 'en' moet zijn.

5. Verslag kas controlecommissie

Deze commissie bestaat uit dhr. E. Dohmen en mevr. N. Crins-Stroy.

De heer E. Dohmen geeft aan dat het financieel verslag door de commissie in orde is bevonden. De ledenvergadering keurt daarna het verslag goed.

6. Verkiezing nieuw lid kas controlecommissie

Dhr. E. Dohmen is reglementair aftredend en mevr. N. Crins-Stroy is herkiesbaar. Een van de leden wordt verzocht zich voor de kas controle-commissie beschikbaar te stellen.

De situatie doet zich voor dat door het aftreden van de heer Dohmen er geen 'routine' meer in de commissie voorhanden is om mevrouw Crins-Stroy dit keer niet aanwezig is geweest. De heer Dohmen stelt zich daarop wederom herkiesbaar.

7. Verkiezing bestuur

Aftredend zijn Twan Ernst en Wiel Luys. Beiden zijn herkiesbaar.

Het bestuur heeft onze leden Henny Geurts-Willemsen en Peter Bors bereid gevonden om in de bestaande vacatures te voorzien.

Vanuit de ledenvergadering worden geen bezwaren ingebracht bij de (her)verkiezing van de vier bestuursleden. Daarop worden Twan Ernst en Wiel Luys herkozen en de nieuwe bestuursleden Hennie Geurts-Willemsen en Peter Bors in het bestuur opgenomen.

8. Verkiezing voorzitter

Het bestuur heeft Henri Smeets bereid gevonden om te voorzien in de bestaande vacature.

De secretaris geeft aan dat na jarenlang 'warmdraaien' Henri Smeets voldoende ervaring heeft opgebouwd om de functie van voorzitter volwaardig in te kunnen vullen. Ook de ledenvergadering is die mening toegedaan en kiest hem tot nieuwe voorzitter.

De voorzitter geeft aan als zijn belangrijkste taak, het stimuleren van de leden en het vergroten van de betrokkenheid bij de vereniging, te zien.

9. Mededelingen

a) Maas- en Swalmdal heeft in een gesprek met de Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen een aantal mogelijkheden bekeken om tot een goede samenwerking te komen. De leden zullen dit vooral merken aan het gezamenlijk organiseren van activiteiten. In de komende Zeumer zal hierover een tekst worden opgenomen.

b) Op de laatste zaterdag van juni zal de (inmiddels 23e) jaarlijkse busexcursie plaatsvinden. Die gaat dit jaar naar Diest (B). Momenteel worden de laatste puntjes op de i gezet. Men wordt verzocht de lokale media of de website voor meer informatie te volgen.

c) In april zal i.s.m. de Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen door Thijs Pubben een lezing over historische boerderijen gehouden worden. Deze lezing wordt 'op locatie' gehouden, d.w.z. in een historische boerderij. Ook hier wordt men verzocht de media voor meer informatie in de gaten te houden.

d) De lezing op 4 maart in de Paerssijl in Offenbeck mocht zich in een grote belangstelling verheugen. De leden wordt gevraagd hoe zij aankijken tegen activiteiten buiten het verenigingslokaal. Kan dit drempelverlagend werken? De belangstelling en locatie zal moeten afhangen van het onderwerp van de lezing.

De vrijwillige bijdrage die na afloop op 4 maart werd gevraagd is uiteraard vooral bedoeld voor niet-leden.

e) De huisvesting van de vereniging is een punt van zorg. Het huurcontract is door de gemeente al in 2002 opgezegd. Een huurcontract geeft meer zekerheid voor vervangende ruimte dan de nu

aangeboden bruikleenovereenkomst. Er wordt daarover overleg met de gemeente Beesel gevoerd. P. Peeters vraagt naar alternatieve locaties. Die zijn er momenteel niet. G. Vintcent noemt het Reuverse station. Dit is echter te klein vooral met het oog op de noodzakelijke depotruimte.

f) De VVV Maasduinen geeft in samenwerking met de plaatselijke VVV in Reuver opnieuw de door de heemkundevereniging en het IVN ontwikkelde wandelroutes in Beesel en Reuver uit. Voor deze bijdrage ontvangen beide organisaties ieder honderd exemplaren. Deze zullen met korting aan de leden worden aangeboden.

g) In 2005 bestaat onze vereniging 25 jaar. De leden wordt gevraagd na de vergadering eventuele suggesties voor de viering hiervan aan de bestuursleden kenbaar te maken. Dit kan ook via de website gebeuren. Hier kan men eveneens aangeven of men in de op te richten werkgroep zitting wil nemen.

10. Rondvraag

P. Peeters heeft bij het opruimen van de ouderlijke woning een groot aantal geïllustreerde bladen met foto's uit de regio gevonden. Hij vraagt of de vereniging hier belangstelling voor heeft. Het bestuur heeft zeker interesse in deze geste.

G. Vintcent vraagt naar de verwachte presentatiedatum van jaarboek 2002. Momenteel rouleert de tweede en definitieve drukproef. Naar verwachting zal het jaarboek binnen twee maanden verschijnen.

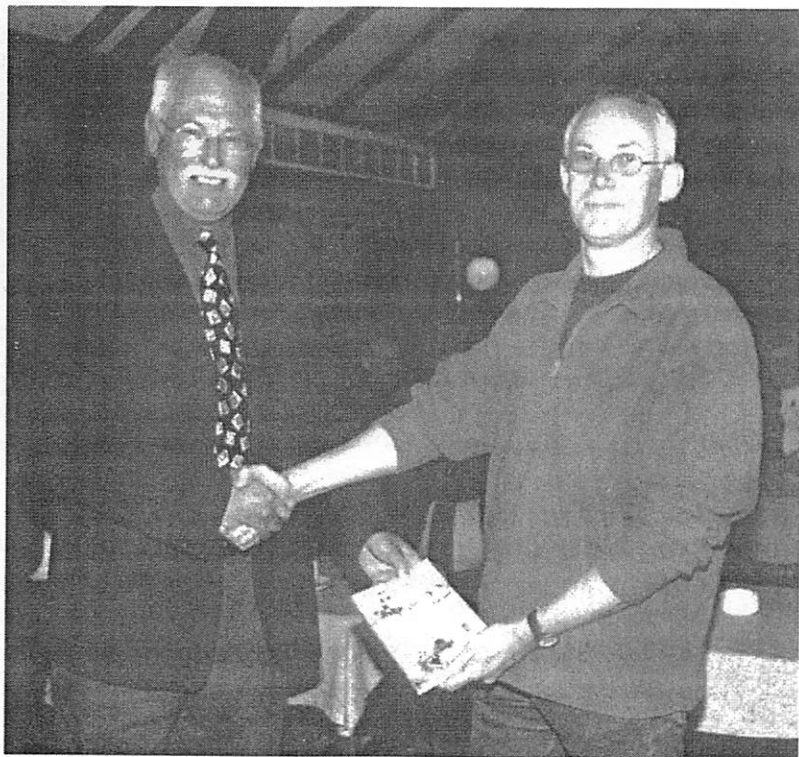
11. Sluiting

Om 21.20 sluit de kersverse voorzitter de vergadering en bedankt de aanwezige leden voor hun inbreng op deze avond.

Belfeld, 17 maart 2004

Jaarboek Maas- en Swalmdal voor Loe Giesen

In zaal De Paerssijl te Offenbeek werd donderdag 13 mei het 22e jaarboek "Maas- en Swalmdal" gepresenteerd. Voorzitter Henri Smeets reikte namens het bestuur het eerste exemplaar uit aan de eregast van die avond, de heer Loe Giesen uit Reuver, die zeer actief bezig is met de historie in het werkgebied van het Maas- en Swalmdal en auteur van diverse boekwerken en artikelen in o.a. de jaarboekenreeks. Ook burgemeester Bert Oord van de gastgemeente Beesel, burgemeester Wim Denie van de gemeente Swalmen en wethouder Piet Janssen van de gemeente Venlo kregen het nieuwe jaarboek overhandigd.

Loe Giesen (r) ontvangt het eerste exemplaar van jaarboek 22 uit handen van voorzitter Henri Smeets.

(foto: Frans Geerlings)

Smeets memoreerde in zijn openingstoespraak de bestuurlijke vacatures binnen de vereniging die na enkele jaren eindelijk waren ingevuld, alsmede de redactionele problemen binnen de redakties van het verenigingsblad *De Zeumer* en het jaarboek, die nu waren weggewerkt. "Op drie belangrijke fronten herschikking van taken, nieuwe ideeën, nieuwe mensen, fris bloed, een nieuwe wind: kortom Maas- en Swalmdal leeft en blaakt van energie. Uit eigen kracht en uit eigen geleding de problemen overwonnen: wij zijn trots aan de vooravond van ons 25-jarig bestaan het bestuur te mogen vormen van zo'n vereniging", aldus Smeets.

Aandachtig wordt het nieuwe jaarboek bekeken: v.l.n.r. wethouder Piet Janssen van Venlo, burgemeester Bert Oord van Beesel, burgemeester Wim Denie en gemeentesecretaris Henk Vrinds van Swalmen

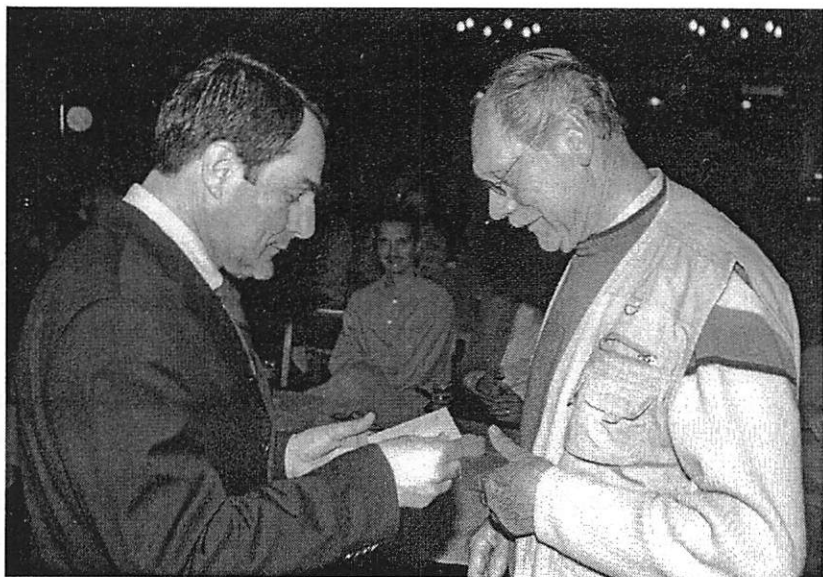
Ook de samenwerking met de M.H.V.S. kwam uitgebreid aan de orde. "Twee verenigingen met nagenoeg gelijke doelstellingen, elkaar aanvullend waar nodig, in goede harmonie, niet uitsluitend gericht op Midden-Limburg, niet uitsluitend gericht op Noord-Limburg, wel gericht op het leef- en werkgebied waar we momenteel, hier in Offenbeek, middenin zitten". En met een knipoog naar de actuele herindelingsproblematiek: "We hebben lange tijd gehoopt dat de politiek verantwoordelijken in Swalmen en Beesel zich onder ande-

re door ons voorbeeld van samenwerking over de gemeentegrenzen heen, zouden laten inspireren. Dat men over de gemeentegrenzen zou heen kijken met als uitgangspunt niet de zaken die hen van elkaar scheidt, maar de talrijke overeenkomsten in ons mooie leefgebied van het Maas- en Swalmdal".

Ook over de eregast stond Smeets uitgebreid stil. "Weinigen onder U zullen zich afvragen waarom we voor Loe Giesen hebben gekozen. Loe is al heel wat jaren zeer intensief betrokken bij het jaarboek, zowel als redaktielid, als corrector en als schrijver. Maar ook buiten de vereniging komen we hem als schrijver tegen. Hij is mede-initiator en organisator van de jaarlijkse genealogiedag, helpt mee bij de jaarlijkse Open Monumentendag en is als gids bij vele wandelingen betrokken. Kortom: binnen Maas- en Swalmdal is hij een historische vraagbaak, een wandelend archief", aldus Smeets.

Na de pauze, waarin de ruim 70 aanwezigen het nieuwe jaarboek kregen, dankte Loe Giesen het bestuur voor de eer die hem te beurt was gevallen. Verder blikte Giesen vooruit in de tijd betreffende het Maas- en Swalmdal. Hij zag, mede door de komst van de A-73, allerlei "negatieve" invloeden afkomen op de leefbaarheid in het werkgebied. "De identiteit van de dorpen zal stilaan vervagen. Met name Belfeld, Reuver en Swalmen zullen vrij snel verstedelijken door de aanleg van nog meer industrieterreinen, en de tijd zal leren hoe dit in natuur- en cultuurhistorisch perspectief uitpakt", aldus Giesen.

Burgemeester Oord sprak namens de gemeente Beesel zijn waardering uit voor de heemkundevereniging en overhandigde in het kader van de vrijwilligerstimuleringsactie een drietal enveloppen met inhoud aan drie vrijwilligers binnen de vereniging, te weten Piet Colberts, Math Hebben en Wim Hoezen. De avond werd besloten met een dialectvoordracht van Veldeke-prijswinnaar Herman Bors uit Reuver.

Piet Colberts (r) ontvangt voor zijn vele vrijwilligerswerk uit handen van burgemeester Oord een envelop met inhoud.
(foto: Frans Geerlings)

Het nieuwe jaarboek alsook de nog in voorraad zijnde vorige jaarboeken zijn verkrijgbaar in het verenigingslokaal, het informatiecentrum in Beesel en in diverse boekwinkels. Ook het dialectwoordenboek "De Groeëte Zeumer" en het boek over de kleiwaren-industrie in Beesel, Reuver, Belfeld en Swalmen is nog verkrijgbaar.

Frans Geerlings

Deel onderwijsverleden Belfeld verdwenen

Een 'schoolvoorbeeld' hoe het niet moet

De heemkundevereniging Maas- en Swalmdal is verbolgen over het vernietigen van een deel van de archieven van de voormalige Belfeldse basisscholen. Dit ondanks afspraken die tussen medewerkers van het gemeentearchief Venlo en de schooldirecteur van Kom.mijn al in maart 2003 waren gemaakt. Daarbij werd afgesproken dat het gemeentearchief assistentie zou verlenen bij de selectie en overbrenging van het archiefmateriaal dat op de drie basisscholen van Belfeld, de Leijgraaf, Het Bolveld en De Sprunk, werd bewaard. Ondanks herhaaldelijk aandringen is het niet gelukt de afspraken in concrete stappen om te zetten. Recent is gebleken dat de scholen c.q. het schoolbestuur enige tijd geleden al waren overgegaan om 'overtollig' archiefmateriaal af te voeren. De belangrijkste reden hiervoor is ruimtegebrek op de nieuwe brede school. Dit voorval is des te triester omdat het archief van de gemeente Venlo over de mogelijkheden beschikt documenten van niet-overheidsinstellingen te beheren. Veel kleinere gemeenten hebben of bieden die mogelijkheid niet eens.

In Belfeld was er tot 1930 sprake van openbaar lager onderwijs. Het onderwijs viel onder verantwoording van het gemeentebestuur. Archiefstukken tot die periode maken daarom deel uit van het gemeentearchief. In 1930 werd overgeschakeld naar bijzonder (Rooms-Katholiek) onderwijs. Daarmee werd het onderwijs verzelfstandigd en viel het beheer van archiefstukken onder het schoolbestuur. Archiefmateriaal uit de periode 1930-2003, of wat daar nu nog van over is, wordt bewaard op de nieuwe brede school Kom.mijn.

De heemkundevereniging beschikt daarnaast over een omvangrijke en historisch gezien belangrijke collectie materialen m.b.t. het lager onderwijs. Deze onderwijsmethoden zijn voor een belangrijk deel afkomstig van basisscholen in Beesel en Swalmen. Van Belfeld is helaas geen materiaal aanwezig en het ziet er nu naar uit dat dat er ook niet meer is.

Voeg daarbij nog eens de voorgenomen afbraak van de diverse voormalige schoolgebouwen - de uit 1930 daterende kleuterschool aan de Schoolstraat/Industriestraat is inmiddels al verdwenen - dan is het duidelijk dat het onderwijsverleden in Belfeld niet alleen snel uit

het straatbeeld dreigt te verdwijnen maar dat, helaas onnodig, het papieren verleden ook voor een deel is gewist..

Zomaar een bidprentje

Heeft de drukker van het prentje de aangeleverde tekst niet (goed) kunnen lezen? In ieder geval werd Maria Gertrudis van Bergen geboren te Baarlo (o) en niet in – het niet bestaande- Beverloo. Ook haar geboortedatum klopt niet:: ze werd op 9 maart 1852 geboren en niet op 10 maart 1853. Bij het huwelijk met kleermaker Alphons Stevens in 1877 is zij naaister van beroep. Een van de kinderen uit dit huwelijk was de priester Jan Hubert Stevens (1878-1941)

Wim Hoezen

Terugblik op de lezing over het Munitiedepot

Donderdag 4 maart gaf Friedhelm Stroucken zijn lezing over het voormalige Britse munitiedepot, dat in Duitsland ligt, juist over de grens van Reuver en Swalmen.

In het najaar hadden we al een fietstocht door het depot, dat in de volksmond ook wel het 'Lager' wordt genoemd. Voor die tocht was een overweldigende belangstelling. We moesten heel wat mensen teleurstellen die graag hadden willen meegaan. Belangstelling voor dit onderwerp was er dus en met deze lezing wilden we daarop inspelen.

Hebben we een gemiddelde van twintig à dertig bezoekers op een lezing, in dit geval maakten we vooraf een voorzichtige schatting van zo'n vijftig mensen.

Omdat we die in onze verenigingsruimte niet goed kunnen plaatsen zijn we uitgeweken naar café-zaal De Paerssjtal in Offenbeek.

Even na half acht kwamen de eerste bezoekers binnen en zo voor en na raakten de vijftig stoelen bezet.

Friedhelm Stroucken moet er zich goed bij hebben gevoeld. Vooraf zei hij: "Als er buiten ons tweeën, één bezoeker is dan kan de lezing doorgaan".

Hij vindt het opmerkelijk dat er in Nederland meer belangstelling is voor dit onderwerp dan in Duitsland. Daar heeft hij over dit onderwerp een keer een lezing verzorgd voor zo'n 15 à 20 mensen en dat was al een heel behoorlijke opkomst.

In de Paerssital ging het met de bezetting van de stoelen richting vijftig, en toen we in de gaten kregen dat er best nog wat mensen in de garderobe stonden, gingen we snel naar een bijruimte om stoelen bij te plaatsen.

Dit was sneller gezegd dan gedaan. Twan Ernst sprong te hulp. Elk stapeltje van drie stoelen dat we tevoorschijn haalden werd bij de ingang van de zaal meteen uit onze handen genomen.

Er waren inmiddels ruim negentig mensen aanwezig en ze bleven toestromen.

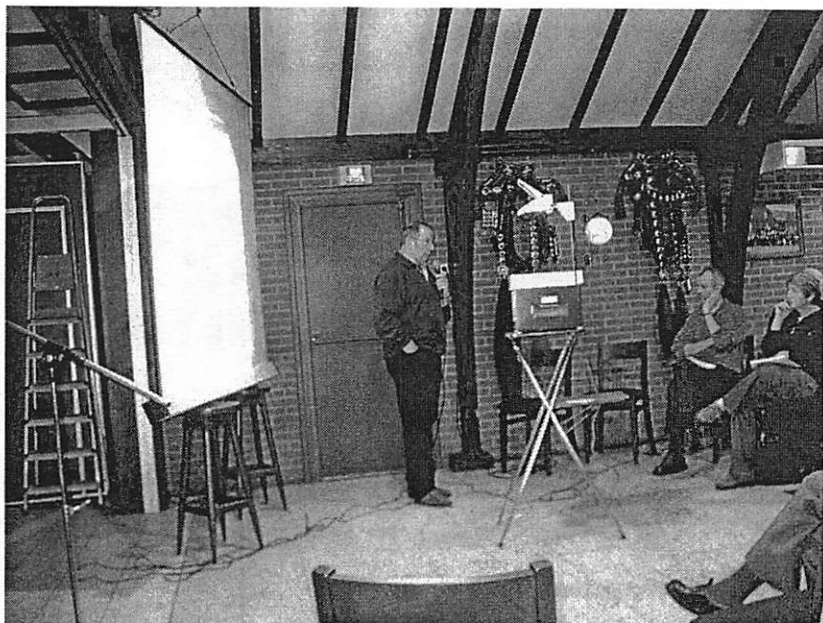
De zaaleigenaar zag zijn zaal veranderen in een pakhuis van mensen en begon meteen de tussenwand te openen naar het tweede gedeelte van de zaal;

projectieapparatuur, spreekgestoelte, scherm, inclusief de eerste rij mensen, alles schoof een eind dieper de nieuwe ruimte in.

De instroom van mensen ging verder en aan toen de laatste binnen was, zaten we met een recordaantal bezoekers van ergens tussen de 130 en 140!

Er was nog één plek vrij, en dat was aan de tap; die werd ingenomen door de zaalbaas die daarmee het nuttige met het aangename combineerde.

Friedhelm Stroucken onderging het hele schouwspel lachend en hoofdschuddend. Dit had ook hij niet verwacht.

Op de hem kenmerkende wijze startte hij, met een inleiding in het Nederlands en het vervolg in het Duits.

Dat laatste is voor ons grensbewoners geen probleem: iedereen kon goed begrijpen waar hij over sprak (en dat zonder ondertiteling).

Friedhelm presenteerde ongedwongen, improviserend en gelardeerd met een behoorlijke portie humor een ongelooflijke hoeveelheid gegevens.

De bezoekers kregen hierdoor een goed beeld van wat zich in de achterliggende periode van zo'n vijftig jaar heeft afgespeeld in het Lager.

Ze gingen er helemaal in op: soms hoofdschuddend en onder elkaar mompelend,

dan weer stilzwijgend en geboeid luisterend.

De mensen hingen aan zijn lippen, met name toen Friedhelm vertelde over de destijds aanwezigheid van chemische wapens en zelfs atoomwapens.

Aan het eind van de presentatie waren er dan ook nog heel wat vragen. Ook daarvoor nam hij zich de tijd en de vragenstellers werden op hun wenken bediend.

We hebben de indruk dat de bezoekers na affloop tevreden huiswaarts keerden.

Veel gezinnen hebben na deze donderdagavond een goed geïnformeerde gids in hun midden, die ongetwijfeld in de komende mooie maanden, een rondleiding kan verzorgen in het voormalige Britse munitiedepot, gelegen in het grens- gebied van ons Maas- en Swalm- dal.

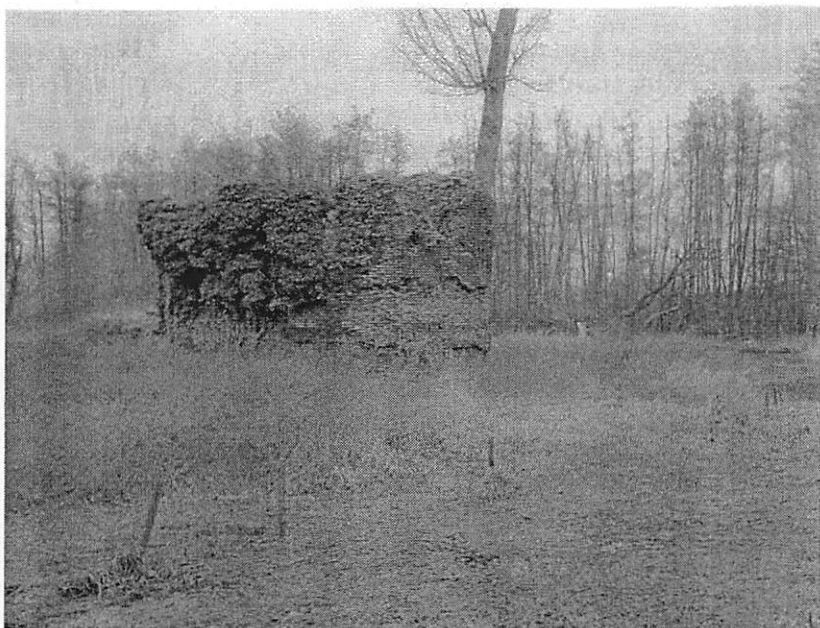
Henri Smeets

De Naborch te Swalmen

In de vorige Zeumer (2004 nr. 1) stond een artikel over kasteelruïne de Naborch te Swalmen. Door een foutje werden de daarbij aangeleverde foto's niet geplaatst.

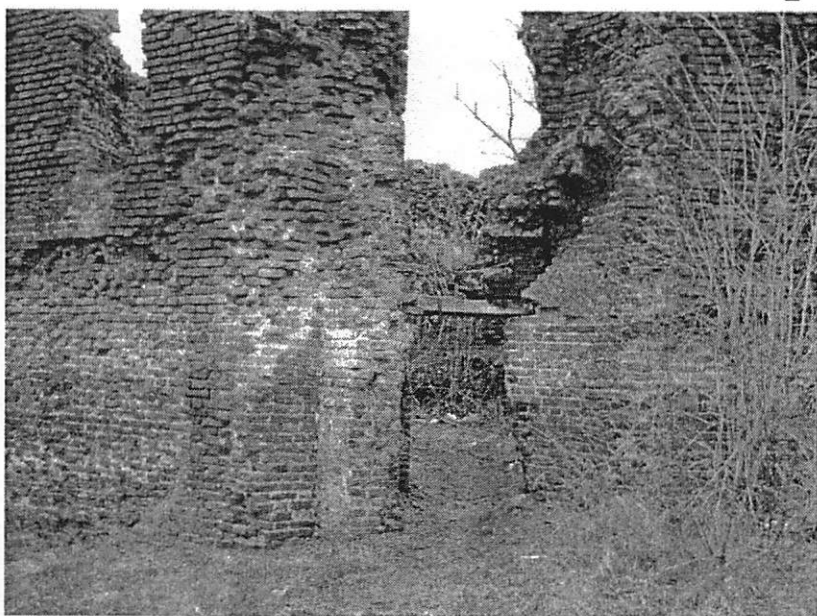
- 1 De ruïne zoals die bij talrijke wandelaars in het geheugen zit.
- 2 De zwakke constructie bij de ingang.
- 3 Struikachtige begroeiing tegen de zuidzijde van de Naborch.
- 4 De topzware zuidwestpunt
- 5 Een goede indruk van de beschermende constructie die aan de buitenzijde is aangebracht.
- 6 Foto genomen vanaf de zuidwest zijde. Duidelijk zien we de struikachtige begroeiing die zich in het muurwerk heeft vastgezet.

Henri Smeets

1

2

3

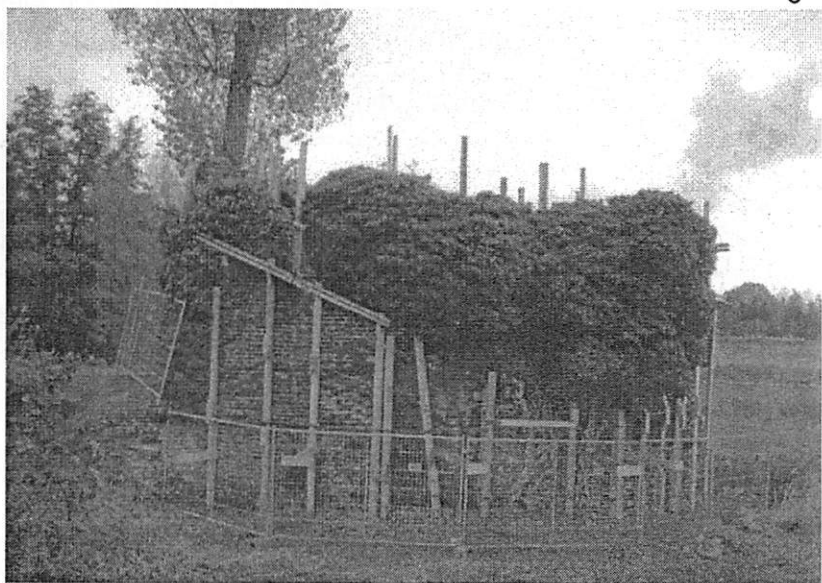
4

5

6

De vuursteensmid

Onlangs zijn bij het graven van een kelder langs de Nieuwstraat drie stenen gereedschappen gevonden uit de Nieuwe Steentijd 3000 tot 5000 jaren vóór Chr.

Twee klingen, ook wel schrapers genoemd, en een aambeeld, een gereedschap voor het bewerken van de klingen. De schrapers werden gebruikt voor het reinigen van de dierenhuiden. Bijzonder is, dat de 3 voorwerpen bij elkaar werden gevonden.

Uniek is dat de beide schrapers op elkaar pasten. Dat wil zeggen, dat ze van één grotere steen of knol zijn afgehouden en hier ter plaatse op de vindplaats zijn gemaakt door de vuursteensmid. De vuursteen waarvan de schrapers zijn gemaakt, is afkomstig uit Rijkholt in Zuid-Limburg. In de periode 3000 tot 5000 jaar voor Christus vestigden zich in onze streken de eerste boeren, die hier graan verbouwden en hun dieren hielden. De tijd van trekkende jagers veranderde langzaam in vaste woonplaatsen.

Opmerkelijk was verder dat de werktuigen gevonden werden op een diepte van 1,75 meter onder het maaiveld. Aan de grondlagen was te zien, dat men aan het graven was in een duizenden jaren geleden uitgesleten beekbedding. Dit verklaart de diepte van de vindplaats. De vuursteensmid bewerkte zijn gereedschap dus aan de beekrand.

Ook hier weer jammer dat niet direct de Heemkundevereniging gewaarschuwd is. Waarschijnlijk had men dan nog meer conclusies kunnen trekken. Al met al, de voorwerpen zijn nu door de Heemkundevereniging gecodeerd en ingeschreven en weer aan de vinder teruggegeven.

Wiel Luys

De soldaat met het halve oor

Gemeente Beesel

Reuver: zomer 1944

De invasie in Normandië is in volle gang. In de gemeente merkten men tot nu toe hiervan weinig. Wel nemen de nachtelijke bombardementsvluchten naar Duitsland toe en heerst er een spannende sfeer op de secretarie of en wanneer de K.P. (knokploeg van het verzet) het bevolkingsregister zal overvallen. Een afdruk van de sleutel van de kluis- middels een stomp stopverf, de strenge deurbewaking van de politie ten spijt- is reeds ter beschikking gesteld aan een lid van deze ploeg.

In die dagen verschijnen op een middag twee doodgewone Duitse soldaten ter secretarie met de groet "Gute Mittag " in plaats van Heil Hitler. Van deze twee soldaten van 50 jaar en ouder heeft één soldaat, een half oor. Hij is hierdoor getekend. De vraag van deze soldaten was, gebruik te mogen maken van de boven op de raadszaal staande stencilmachine. Weigering had uiteraard geen zin, doch de nieuwsgierigheid van Jan (Jan Vroemen) en ik ging toch zover dat wij eens graag wisten wat dan zou worden afgedraaid. Het bleek een dienstrooster te zijn van het dienstkloppen bij het luchtdoelonderdeel (lichtinstallatie) gevestigd op de Walsberg, nu Lommerbergen genoemd. Iedere week kwam in het vervolg de oude soldaat met het halve oor op een middag ter secretarie om een nieuw dienstrooster door te draaien.

Kessel- Reuver 11 november 1944

De grootste veerramp op de Maas speelt zich af. Dertien mensen verdrinken. De geschiedenis is bekend.

De 12^e november 1944 meldt zich de andere soldaat met het dienstrooster. "Waar dan de soldaat met het halve oor gebleven is? " "Der is leider ertrunken " , was het antwoord.

Kessel, zomer 1976

Een telefoontje van de veerman Tonie Beeks. Of ik eens wilde komen. Een oudere vrouw van een Duitse soldaat (waarvan zij een foto bij zich had) meldde zich en zocht nog steeds naar haar man die vermist was uit de oorlog, al 32 jaar lang. Zou die misschien bij de drenkelingen geweest zijn? Het verhaal van de soldaat met het halve oor was Tonie Beeks bekend. Wat bleek, het betrof de soldaat met het halve oor. (opgelopen tijdens de 1^e wereldoorlog 1914-1918)

Met alle zekerheid heb ik, dit aan deze vrouw kunnen vertellen. Ik was de enigste die het kon vertellen. In 1976 waren de burgermeester, secretaris, ontvanger, ambtenaren, Rutten en Vroemen allemaal dood.

Een gelukkiger oude vrouw met tranen in de ogen heb ik nooit verder meer ontmoet.

Dit verhaal werd opgetekend door gemeentesecretaris Mathieu Vossen, die voor en tijdens de oorlog gemeentesecretaris was in de gemeente Beesel en na de oorlog gemeentesecretaris van gemeente Kessel.

Paul Thijssen

Kroniek voor Belfeld, Beesel, en Swalmen

Al vele jaren werk ik aan een grote kroniek voor Beesel, Belfeld en Swalmen. Al meerdere malen kon u op deze plaats stukjes lezen uit mijn aantekeningen. Soms thematisch, vaak ook maar gewoon wat bijeen geraapt.

Sinds enige tijd ben ik mijn gegevens aan het noteren in HTML, de opmaaktaal voor internet. Eerst ben ik begonnen met het wijzigen van de opmaak van alle bestaande gegevens, zo'n 6.000 pagina's in totaal. Het is de bedoeling dat deze hoeveelheid nog groeit.

Kroniek voor Belfeld, Beesel en Swalmen.
© Loe Giesen, Reuver 1983-2004
Beesel en Zijwame gaan prima samen!

Kies hier welke jaren je wilt zien:

1200-1299	1400-1409	1500-1509	1600-1609	1700-1709	1800-1809
1410-1419	1510-1519	1610-1619	1710-1719	1810-1819	
1420-1429	1520-1529	1620-1629	1720-1729	1820-1829	
1430-1439	1530-1539	1630-1639	1730-1739	1830-1839	
1440-1449	1540-1549	1640-1649	1740-1749	1840-1849	
1450-1459	1550-1559	1650-1659	1750-1759	1850-1859	
1460-1469	1560-1569	1660-1669	1760-1769	1860-1869	
1470-1479	1570-1579	1670-1679	1770-1779	1870-1879	
1480-1489	1580-1589	1680-1689	1780-1789	1880-1889	
1490-1499	1590-1599	1690-1699	1790-1799	1890-1899	

Glossarium

Bovenstaande bestanden worden geregeld vernieuwd, afhankelijk van de hoeveelheid aanvullingen en wijzigingen.

Veel plezier bij het puzzelen!

Loe Giesen, Reuver

Onderstaande bestanden zijn wegens hun structuur en/of omvang niet geschikt om te worden opgenomen in de kroniek:
Cijnsregister Buereense Laathof te Leeuwen: leenverheffingen van landerijen onder Beesel en Belfeld tot 1622 (versie 1)
Cijnsregister Buereense Laathof te Leeuwen: leenverheffingen van landerijen onder Beesel en Belfeld tot 1622 (versie 2)

Sinds enkele weken is mijn website eveneens ingrijpend gewijzigd. Deze bevat nu al mijn aantekeningen van ongeveer 1200 tot 1830. De bedoeling is dat ook de jaren tot 1900 binnen enkele maanden

op het internet staan. De bestanden zijn vaak groot, dus een snelle internetverbinding is gewenst.

Om niet telkens dezelfde uitleg te hoeven geven over moeilijke woorden en minder bekende gewoonten en gebruiken van vroeger, werk ik tevens aan een glossarium, een verklarende woordenlijst. Op termijn zijn nog allerlei andere pagina's mogelijk en uiteraard wordt ook reeds gebruik gemaakt van *links* naar andere internet-fanatiekelingen.

Ik hoop dat de vernieuwde *site* een bron van inspiratie mag zijn voor iedereen die er een bezoekje aan brengt.

Vanaf deze plaats tevens mijn oproep aan alle bezoekers: hebt u nog akten die in deze kroniek ontbreken en die u met anderen wilt delen, zet ze dan eveneens op het net of mail ze naar mij, zodat ik ze kan opnemen in mijn kroniek.

Kijk snel op: www.loegiesen.nl

Loe Giesen